

PENGINTEGRASIAN ILMU AQLI DAN NAQLI MELALUI PENDEKATAN “LESSON STUDY” DI MAAHAD TAHFIZ SAINS NEGERI SELANGOR
The Integration of Aql and Naql Knowledge Through “Lesson Study” Approach at Science Tahfiz Schools in Selangor

Zetty Nurzuliana Rashed¹, Siti Rashidah Abd.Razak¹
Norshilawani Shahidan¹, Ahmad Syafiq Mat Razali¹, & Zanaton Iksan²

zetty@kuis.edu.my, sitirashidah@kuis.edu.my,
norshilawani@kuis.edu.my, ahmadshafiq@kuis.edu.my

Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor (KUIS)¹
Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM)²

ABSTRAK

Kajian ini ingin bertujuan untuk meneroka amalan pengintegrasian yang berasaskan kepada kesepaduan ilmu naqli dan aqli dalam pengajaran guru-guru pendidikan Islam dan guru-guru sains di maahad tahfiz sains negeri Selangor yang menggunakan sistem pendidikan integrasi dan holistik (IHES). Amalan pengintegrasian ini menggunakan pendekatan ‘Lesson Study’ yang terdiri daripada empat langkah iaitu pembentukan kumpulan komuniti, penyediaan rancangan pengajaran, pengajaran di kelas terbuka dan refleksi pengajaran. Pembentukan kumpulan komuniti menggabungkan kolaborasi antara guru pendidikan Islam dan guru sains dalam mengintegrasikan ilmu wahyu dan sains. Peserta kajian terdiri daripada guru-guru pendidikan Islam dan guru sains yang mengajar tingkatan empat. Kajian berbentuk kualitatif dengan menggunakan pemerhatian dan temubual untuk mengumpul data. Kajian ini diharap akan dapat menjadi panduan kepada guru-guru pendidikan Islam dan sains ke arah memperkasakan lagi persediaan pengajaran mereka ke arah mengintegrasikan ilmu naqli dan aqli. Kolaborasi antara guru-guru pendidikan Islam dan guru-guru sains adalah perlu untuk menterjemahkan sesi pengajaran yang lebih bermakna mengikut kepada konsep kesepaduan ilmu naqli dan aqli.

Kata Kunci : *Lesson Study*, Integrasi, Naqli, Aqli, Tahfiz Sains.

ABSTRACT

This study is aimed at investigating the practice of knowledge integration based on the integration of aql and naql knowledge in teaching among Islamic Education and Science teachers in science tahfiz schools in Selangor that applied Integrated and Holistic Education System (IHES). This practice of knowledge integration utilized the “Lesson Study” approach, which consists of four steps namely community formation, lesson plan preparation, open class teaching and reflections. Community formation involved the collaboration of Islamic Education and Science teachers in integrating reveal knowledge and Science. Participants were Islamic Education and Science teachers who taught form four students. This study is qualitative in nature, which employed observation and interview methods for data collection. It is hoped that this study can be used as guidance for Islamic Education and Science teachers in better empowering lesson preparation to integrate aql and naql knowledge. Collaboration between teachers from the two fields is vital in preparing more meaningful teaching practice by following the concept of aql and naql knowledge integration.

Keywords : *Lesson Study, Integration, Naql, Aql, Science Tahfiz.*

1.0 PENDAHULUAN

Dewasa ini ramai dalam kalangan ibu bapa yang memilih untuk menghantar anak-anak mereka ke sekolah-sekolah berasaskan pendidikan Islam dan tahfiz. Justeru permintaan yang semakin meningkat, maka banyak pihak telah tampil untuk menawarkan pelbagai jenis sistem dan kurikulum pendidikan Islam dan tahfiz. Di negeri Selangor, pendidikan Islam dan tahfiz sangat giat ditawarkan sama ada oleh pihak kerajaan melalui Jabatan Agama Islam Selangor (JAIS) mahupun persatuan tahfiz dan orang perseorangan. Kertas kerja ini membincangkan tentang pendekatan lesson study dalam Sistem Pendidikan Integrasi Dan Holistik Negeri Selangor (IHES) yang digunapakai di Maahad Tahfiz negeri Selangor.

Memandangkan keperluan pasaran serta tuntutan semasa maka Sistem Pendidikan Integrasi dan Holistik Negeri Selangor (IHES) dilihat amat bertepatan dengan permintaan untuk melahirkan pelajar yang mendalami al-Quran dalam masa yang sama dibentuk dengan kurikulum yang seimbang dan menyeluruh melalui pengintegrasian potensi insan, kepelbagaian kurikulum dan media. Dua buah sekolah telah dijadikan sebagai sampel kajian iaitu Maahad Tahfiz Sains I (MTS I) di Jugra dan Maahad Tahfiz Sains II (MTS II) di Alam Impian, Shah Alam. Para pengkaji membuat pemerhatian dengan menerapkan pendekatan *Lesson Study* sepanjang kajian dilakukan. Maahad Tahfiz Sains I (MTS I) dan Mahad Tahfiz Sains II (MTS II) adalah sekolah yang menggunakan aliran kurikulum tahfiz sains sepenuhnya. Pengambilan pelajar dari latar belakang keputusan Ujian Pencapaian Sekolah Rendah (UPSR) yang cemerlang merupakan asas untuk diterima masuk di samping temuduga khas untuk kemasukan. Selain itu keputusan Peperiksaan Sekolah Rendah Agama (PSRA) yang baik juga merupakan asas utama pemilihan. Atas dasar pemilihan murid yang cemerlang dari sudut bidang akademik dan agama, pengkaji penjangkakan kurikulum dan sistem yang ditawarkan ini berjaya diikuti oleh murid yang terpilih.

1.1 Pendekatan *Lesson Study*

Pengintegrasian ilmu aqli dan naqli merupakan satu tuntutan dan perkara ini selari dengan Falsafah Pendidikan Negara yang memberi penekanan kepada pengintegrasian ilmu secara holistik. Dalam konteks pelajar tahfiz, mereka menerima kedua-dua ilmu melalui kurikulum akademik, kurikulum diniyah dan kurikulum tahfiz. Namun, kurikulum ini disusun secara terpisah mengikut mata pelajaran yang telah ditetapkan. Oleh itu, pengintegrasian dan penyepaduan ilmu perlu dilakukan oleh pendidikan iaitu guru sebagai pelaksana kepada kurikulum itu.

Bagi mengintegrasikan ilmu, pendidik perlu menguasai kedua-dua ilmu iaitu ilmu aqli dan naqli di samping kemahiran pedagogi dalam melaksanakan pengintegrasian ini. Namun, masalah yang dihadapi ialah pendidik dalam bidang Pendidikan Islam berkemungkinan kurang mampu untuk menguasai ilmu sains secara lebih mendalam. Begitu juga dengan pendidik dalam bidang Pendidikan Sains, mereka pula kurang berkemampuan dalam penguasaan ilmu naqli. Masalah ini boleh di atasi melalui pendekatan *Lesson Study* (Zanaton H. Iksan, Md Noor Saper & Zetty Nurzuliana Rashed, 2016).

Pendekatan *Lesson Study* memberi penekanan kepada kolaborasi antara guru melalui Komuniti Pembelajaran Profesional (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2011). Dalam hal ini, kolaborasi membantu guru dalam mengintegrasikan ilmu aqli dan naqli dalam kedua-dua bidang ilmu iaitu Pendidikan Islam dan Sains. *Lesson study* terdiri daripada tiga langkah asas iaitu pembentukan kumpulan komuniti, merancang pengajaran, pelaksanaan pengajaran secara kelas terbuka dan refleksi (Lewis & Hurd, 2011; Stepanek, 2007). Namun pembentukan kumpulan komuniti menyediakan platform untuk kolaborasi antara pendidikan dalam pelbagai bidang bagi memastikan pengintegrasian ilmu (Zanaton H Iksan, Effandi Zakaria & Md. Yusoff Daud, 2014).

Melalui kumpulan komuniti ini, guru pendidikan Islam dan pendidikan Sains dapat berkolaborasi dan bekerjasama dalam merancang pengajaran secara bersama (Zanaton H. Iksan et al. 2014). Hasil daripada perancangan ini akan dilaksanakan dengan pemerhatian oleh kumpulan komuniti atau guru lain bagi membantu sejauhmana pengintegrasian ilmu ini dapat dilaksanakan. Akhirnya, guru yang memerhatikan pengajaran dapat memberikan maklum balas melalui sesi refleksi. Pendekatan ini ingin digunakan di Maahad Tahfiz Sains di negeri Selangor.

1.2 Latar Belakang Maahad Tahfiz Sains di Selangor

Menyedari peri pentingnya menyediakan generasi pelapis dalam bidang tahfiz al- Quran serta melahirkan golongan profesional yang mahir dalam bidang al-Quran, Jabatan Agama Islam Selangor (JAIS) telah mengambil keputusan untuk mewujudkan maahad tahfiz yang diintegrasikan dengan sains dan teknologi. Maahad Tahfiz Sains yang terdapat di negeri Selangor ini terletak di tempat yang strategik, mudah dimasuki serta menyenangkan pengkaji membuat kunjungan. Maahad Tahfiz Sains I (MTS I) ini mempunyai seramai 47 orang guru dan 293 orang murid. Bangunan-bangunan di sini kelihatan agak baharu memandangkan sekolah ini ditubuhkan pada tahun 2008, bangunan sekolah ini masih kukuh dan dalam keadaan yang baik. Manakala di Maahad Tahfiz Sains II (MTS II) pula

mempunyai bilangan guru 45 orang guru dan bilangan murid seramai 260 orang dan terletak di Alam Impian, Shah Alam. Penjelasan dengan lebih terperinci berkaitan kedua-dua maahad tahfiz ini adalah seperti berikut:

1.2.1 Latar Belakang MTS1

Sekolah MTS I ini merupakan sebuah sekolah yang menggunakan aliran kurikulum tahfiz sains. Pada 28 Januari 2008, MTS1 mula beroperasi dengan pengambilan sulungnya seramai 58 orang murid terpilih dari seluruh negeri Selangor berdasarkan keputusan cemerlang iaitu 5A dalam peperiksaan Ujian Penilaian Sekolah Rendah (UPSR) dan keputusan mumtaz dalam Penilaian Sekolah Rendah Agama (PSRA) di peringkat sekolah rendah.

MTS I ini merupakan sekolah pilihan bagi murid-murid yang ingin melanjutkan pelajaran dalam aliran agama dan tahfiz sains. Sekolah ini membuka pengambilan murid seramai 60 orang setahun dari tingkatan satu dengan melaksanakan kurikulum Pendidikan Islam JAIS, Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah (aliran sains tulen) dan kelas tahfiz al-Quran. Murid yang ingin melanjutkan pelajaran ke tingkatan satu di sekolah ini perlu membuat permohonan dan akan melalui beberapa proses saringan terlebih dahulu. Hanya murid yang mempunyai pencapaian akademik yang cemerlang dalam peperiksaan Penilaian Sekolah Rendah Agama (PSRA) dan Ujian Penilaian Sekolah Rendah (UPSR) sahaja yang akan dipilih kerana permohonan kemasukan ke sekolah ini amat tinggi. Setiap tahun jumlah saringan untuk ditemuduga adalah seramai 150 orang. Namun begitu jumlah murid yang dipilih hanyalah sebanyak 60 orang sahaja yang terdiri dari 30 orang murid lelaki dan 30 orang murid perempuan.

Terdapat beberapa syarat kemasukan yang perlu dipatuhi oleh ibubapa untuk menghantar anak-anak ke sekolah MTS I. Murid-murid perlulah bertaraf rakyat Selangor, mendapat mumtaz dalam ujian PSRA, mendapat sekurang-kurangnya 4A 1B dalam UPSR serta lulus temuduga Ujian Syafawi dan Tahriri di bawah kendalian Jabatan Agama Islam Selangor (JAIS). Pemilihan lebih berpihak kepada anak-anak dan ibu bapa yang dilahirkan di negeri Selangor. Terdapat pelbagai keistimewaan yang ditawarkan kepada murid-murid di MTS I. Antaranya seperti elaun atau 'duit poket' sebanyak RM150 sebulan daripada Lembaga Zakat Selangor (LZS) dan RM700 hingga RM1000 setahun daripada Yayasan Selangor. Selain itu, bayaran makan asrama sebanyak RM10.50 sehari juga adalah percuma dan ditanggung sepenuhnya oleh Kerajaan Negeri Selangor.

Dengan senyuman yang terukir dan tunduk hormat kepada guru-guru dan para tetamu begitulah budi bahasa anak-anak didik asuhan di MTS I yang terletak di Banting, Selangor ini. Ternyata itulah kelainannya apabila pengkaji menjengah ke sekolah ini. Terasa diri amat dihargai dan seolah-olah berada di sebuah tempat yang penuh dengan keceriaan dan kesantunan. Dengan berpakaian rasmi sekolah berwarna ungu, bertudung labuh bagi murid perempuan dan berkopiah bagi murid lelaki. Suasana persekitaran MTS I ini kedengaran gemersik suara murid-murid mengalunkan bacaan ayat suci al-Quran. Tiada ruang-ruang di MTS I ini yang dihiasi budaya lepak atau sembang kosong. Begitulah keadaannya yang terletak di kawasan pendalaman daerah Banting ini. Di tempat rehat yang dinamakan gazebo kelihatan beberapa orang murid lelaki sedang menunaikan solat dhuha dan menghafaz al-Quran. Manakala murid-murid perempuan menunaikan solat sunat Dhuha di musolla sekolah yang terletak berdekatan dengan kawasan asrama. Pada setiap hari Isnin dan Khamis semua warga sekolah MTS I digalakkan untuk menunaikan ibadah puasa sunat. Kantin sekolah juga ditutup pada hari tersebut bagi menggalakkan lagi murid-murid dan guru-guru berpuasa.

Seiring dengan objektifnya untuk melahirkan saintis dan profesional yang menghafaz dan menghayati al Quran, MTS I menjunjung misi untuk mendidik dan membentuk generasi al-Quran bertaqwa yang ikhlas, berilmu, beramal, berakhlak mulia, dan berketrampilan, melalui sistem pendidikan yang komprehensif, integrasi dan holistik atau *Integrated Holistic Education System (IHES)* berasaskan pengurusan berkualiti serta berperanan sebagai khalifah di muka bumi. Operasi MTS I ini bermula pada 28 Januari 2008 secara rasmi dengan pengambilan murid seramai 60 orang untuk mengikuti pengajian tahfiz dan sains.

MTS I mempunyai kemudahan pembelajaran yang lengkap dan sentiasa ditambahbaik. Sebuah blok pentadbiran lengkap, dua buah blok bangunan kelas, dua blok tiga tingkat dan dua buah blok empat tingkat bangunan asrama, makmal sains, makmal ICT, dewan makan dan kantin memberi keselesaan kepada guru-guru dan murid-murid. Sehingga tahun 2012, seramai 343 orang murid belajar di sini. MTS I mengamalkan pelaksanaan sistem pendidikan integrasi dan holistik. Asas yang mesti ada pada diri setiap pengajar dan murid di sini ialah ikhlas. Pendekatan yang digunakan pula ialah secara berhikmah, pelaksanaan ukhuwwah, tarbiyyah serta berlandaskan al-Quran dan as-Sunnah. Sehingga kini pada tahun 2015 MTS I ini mempunyai 293 orang murid.

Setakat ini MTS I merupakan sekolah yang terbaik di Kuala Langat dalam peperiksaan Sijil Menengah Agama (SMA) dan Sijil Menengah Agama Tahfiz al-Quran (SMATQ). Di MTS I juga amat mementingkan kepada aktiviti ko-kurikulum seperti sukan memanah, berenang dan taekwondo

adalah wajib kepada setiap murid. MTS I juga turut mencatat pencapaian terbaik di dalam Hafazan, Tilawah al-Quran, Pidato, Syarahan dan sebagainya. Pihak MTS I sentiasa ingin murid-muridnya seimbang di dalam pembelajaran, sukan dan aktiviti-aktiviti membina keyakinan diri. Pada tahun 2012 seramai 60 orang murid berjaya khatam 30 Juzuk al-Quran. Ini merupakan kejayaan melalui pelaksanaan sistem baru hafazan iaitu dengan kaedah Jadid, Usbu'iyah, Qodimah dan Ithbat.

Selain pencapaian akademik, murid-murid di sekolah ini juga aktif mengambil bahagian dalam beberapa kejohanan peringkat daerah. Beberapa orang murid terpilih untuk mewakili daerah dalam bidang olahraga, catur, tadarus dan hafazan al-Quran dan sebagainya. Sekolah ini sering menerima pelawat dari luar negara seperti Indonesia, Singapura, Iran, dan lain-lain untuk melihat pengendalian sekolah aliran agama tahfiz sains di Malaysia. Di samping itu, banyak sekolah aliran agama dalam negara turut membuat lawatan penanda aras ke sekolah ini untuk melihat kecemerlangan dan mempelajari daripada guru-guru yang berpengalaman. Di samping itu juga sekolah ini mendapat sokongan yang kuat daripada Persatuan Ibu Bapa dan Guru (PIBG) dan Alumni.

Semasa sesi pendaftaran, murid hanya perlu membayar RM400 hingga RM500 untuk sekali sahaja sepanjang lima tahun di MTS I untuk aktiviti-aktiviti seperti sukan, persatuan dan kelab serta amal Islami. Pada permulaan sesi pengajian semua murid tingkatan satu wajib mengikuti Program Jati Diri Insan Rabbani. Pengisiannya ialah Bengkel Mengenal Diri, Bengkel Penghayatan Ibadah Khususiah, Bengkel Peningkatan Sahsiah Murid. Program ini sememangnya satu persediaan terbaik buat murid-murid yang bakal memasuki dunia tahfiz dan sains yang seimbang. Mereka akan dipersiapkan dengan rohani dan fizikal yang mantap bagi menempuh kehidupan pengajian di MTS I. Kebanyakan lepasan dari MTS I ini berjaya melanjutkan pelajaran ke peringkat pengajian tinggi di dalam dan luar negara. Terdapat sebahagiannya berjaya mengambil jurusan perubatan, kejuruteraan di luar negara seperti di Rusia, Moscow, Jepun dan sebagainya. Dari semasa ke semasa MTS I terus menambahbaik prasarana dan sistem pembelajaran demi melahirkan generasi al-Quran yang berjaya dunia dan akhirat.

1.2.2 Latar Belakang MTS II

Sekolah MITS II pula memulakan sesi pembelajaran pada 19 Januari 2009. MTS II ini terletak di Alam Impian, Shah Alam. MTS II ini adalah merupakan maahad kedua selepas MTS I di Bandar Jugra, Kuala Langat.

Pembukaan MTS II ini amat dinanti-nantikan oleh ibu bapa dan penduduk Selangor yang kini semakin gemar memilih institusi tahfiz sebagai pilihan untuk anak-anak mereka. Permintaan yang tinggi terhadap sekolah-sekolah menengah agama berasaskan kurikulum tahfiz sains ini adalah sebagai kesinambungan kepada pembelajaran agama di sekolah rendah dan Kelas Agama Fardhu Ain (KAFA) yang membawa kepada pembukaan maahad tahfiz ini.

Proses pemilihan bagi pengambilan pertama murid telah dilakukan melibatkan ujian bertulis dan ujian hafazan. Kelayakan akademik untuk memasuki MTS II ini ialah pelajar mesti memperolehi keputusan cemerlang 5A di dalam peperiksaan UPSR dan mendapat Mumtaz di dalam peperiksaan PSRA dengan peratus minima 95%. Pemilihan yang ketat ini adalah bertujuan bagi memastikan pelajar yang benar-benar layak dan berkeupayaan sahaja dapat belajar di MTS II ini. Kos pembiayaan makan dan tempat tinggal murid ditanggung sepenuhnya oleh Majlis Agama Islam Selangor (MAIS). Pemilihan untuk ke sekolah MTS II ini adalah sama dengan amalan pemilihan murid di MTS I.

MTS II telah mengadakan Majlis Bacaan Yaasin dan solat hajat sempena pembukaannya pada sesi pembelajaran tahun 2009. Majlis ini telah dirasmikan oleh EXCO Pendidikan Tinggi, Dr. Halimah Mohd Ali, turut hadir dalam majlis ini ialah Tuan Hj Mohd Amir bin Danuri Ketua Penolong Pengarah Bahagian Pendidikan Islam JAIS, pegawai-pegawai JAIS, pegawai Bahagian Pendidikan Islam JAIS dan juga guru-guru serta penduduk kampung berhampiran.

Konsep Pendidikan holistik yang digunakan dalam kurikulum MTS II ini membolehkan pelajar dapat mempelajari tiga sistem pendidikan iaitu sukatan al-Azhar, sukatan KBSM dan sukatan tahfiz. Ia akan membantu melahirkan satu generasi ulama' dan protaz (profesional dan ustaz) yang cemerlang dari aspek akademik dan pengetahuan agama. Al-Quran bukan sahaja dapat dibaca dan dihafaz bahkan dapat diamalkan sehingga menjadi darah daging dalam kehidupan seharian.

Di MTS II juga amat mementingkan kepada aktiviti ko-kurikulum seperti sukan memanah, berenang dan taekwondo yang diwajibkan kepada setiap murid. MTS II juga turut mencatat pencapaian terbaik di dalam hafazan, tilawah al-Quran, pidato, syarahan dan sebagainya yang setanding dengan MTS I. Pihak pentadbir di MTS II ini amat mementingkan penambahbaikan dalam pengajaran dan pembelajaran. Mereka juga sentiasa ingin murid-muridnya seimbang di dalam pembelajaran, sukan dan aktiviti-aktiviti membina keyakinan diri.

Kesimpulannya, kedua-dua buah sekolah yang dikaji ini mempunyai persekitaran sekolah yang selesa, bersih dan harmoni dan berupaya menjadikan keadaan pengajaran dan pembelajaran berjalan seperti

yang dirancang. Secara ringkasnya, kajian mendapati budaya dan persekitaran sekolah serta sistem IHES yang diamalkan di MTS I dan MTS II ini telah memainkan peranan penting dalam mendorong pengintegrasian ilmu sains dan al-Quran di kalangan murid.

2.0 KURIKULUM DI MAAHAD TAHFIZ SAINS NEGERI SELANGOR

Setiap murid yang mendaftar di kedua-dua maahad tahfiz sains ini diwajibkan mengikuti sesi pengajaran dan pembelajaran yang merangkumi lima jenis kurikulum yang mampu meningkatkan dan menyuburkan potensi insan serta mencapai kesejahteraan kehidupan dunia dan akhirat. Kurikulum ini bermula dari tingkatan satu sehingga tingkatan lima. Kurikulum yang diamalkan adalah seperti berikut:

- i. Kurikulum teras atau kurikulum tahfiz (*core curriculum*).
- ii. Ko kurikulum (*co curriculum*) seperti berkuda, memanah dan berenang dan lain-lain.
- iii. Kurikulum tambahan seperti kurikulum program Jati diri dan Program *Tafaqquh*.
- iv. Kurikulum kebangsaan seperti KBSM.
- v. Kurikulum antarabangsa atau kurikulum Pendidikan Islam JAIS (sukatan al-Azhari) seperti Nahu/ *Sorof, Insya', Tafsir, Hadis, Feqah, Tauhid, al-Quran dan Sirah*.

Perincian terhadap kurikulum tahfiz di atas adalah seperti penerangan dalam Jadual 1 Kurikulum Tahfiz.

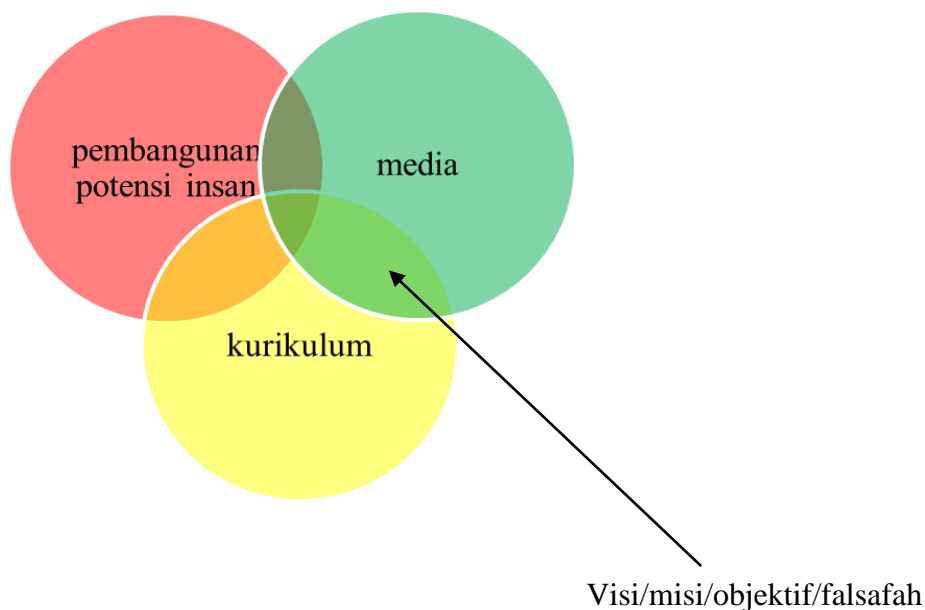
Jadual 1: Kurikulum Tahfiz

Tingkatan	Hafazan
1	7 Juzuk (juzuk 30, 29, 28, 27, 26, 1 dan 2) & Surah Yasin dan Surah As-Sajdah
2	8 Juzuk (juzuk 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, dan 10)
3	7 Juzuk (juzuk 11, 12, 13, 14, 15, 16 dan 17) + Penilaian Menengah Rendah (PMR)
4	8 Juzuk (juzuk 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 dan 25)+ Sijil Menengah Agama (SMA)
5	Mengulangkaji hafazan juzuk 1 hingga 30 (+ Sijil Pelajaran Malaysia dan Sijil Tinggi al-Quran)
Nota	Murid menghafaz al-Quran berdasarkan kemampuan

Sumber: Bahagian Kurikulum Jabatan Agama Islam Selangor, 2014

3.0 SISTEM PENDIDIKAN INTEGRASI DAN HOLISTIK NEGERI SELANGOR (IHES).

Sistem Pendidikan Integrasi dan Holistik (IHES) yang dibangunkan oleh Jabatan Agama Islam Selangor (JAIS) ini merupakan satu sistem yang membantu sistem Pendidikan Islam di negeri Selangor. Sistem ini diamalkan di kedua-dua maahad tahfiz sains ini sebagai nilai tambah sistem pendidikan kebangsaan yang sedia ada. Sistem ini juga merupakan suatu pendidikan yang sepadu, seimbang dan menyeluruh melalui pengintegrasian potensi insan, kepelbagaian kurikulum dan media bagi mencapai visi, misi, matlamat, objektif dan falsafah pendidikan. Bahagian Pendidikan Islam JAIS berlandaskan al-Quran dan as-Sunnah untuk melahirkan hamba Allah SWT yang diredhai. Budaya amalan pengajaran dan pembelajaran yang berterusan berteraskan al-Quran dan as-Sunnah yang merupakan asas kepada kewujudan keberkatan dalam kehidupan manusia di samping penerapan teori pembelajaran dari pelbagai sumber. Rajah 1 menunjukkan Model Pendidikan Bersepadu dan Menyeluruh (IHES) bagi sistem ini.

Rajah 1: Model Pendidikan Sepadu dan Menyeluruh (IHES)

Sumber: Bahagian Kurikulum Jabatan Agama Islam Selangor, 2014

Pelaksanaan sistem IHES ini adalah berdasarkan kepada budaya amalan pembelajaran berterusan berteraskan al-Quran dan as-Sunnah yang merupakan asas kepada kewujudan keberkatan dalam kehidupan manusia di samping penerapan teori pembelajaran dari pelbagai sumber.

Di samping itu terdapat tiga bentuk pendekatan yang digunakan dalam sistem IHES ini iaitu 1; arahan (*instructional*), 2; kajian dan penyelidikan (*investigational*), 3; penghayatan (*immersion*). Manakala terdapat lima proses pendidikan yang berterusan dan konsisten iaitu pertama pengajaran dan pembelajaran kedua bimbingan dan pembelajaran, ketiga adalah latihan dan pembelajaran, keempat adalah nasihat dan pembelajaran dan yang kelima adalah rundingan dan pembelajaran.

Dalam aspek pentaksiran dan penilaian sistem IHES ini bukan semata-mata berfokuskan kepada peperiksaan tetapi memberi tumpuan dan fokus yang bersepadu, seimbang lagi menyeluruh dalam membentuk kemenjadian generasi al-Quran yang berasaskan akidah yang mantap. Antara aspek-aspek yang dititikberatkan adalah pertama berkaitan dengan penghayatan ilmu, kedua adalah pembentukan akhlak mulia, ketiga adalah peningkatan kecekapan dan kemahiran, keempat adalah pencapaian akademik manakala yang terakhir adalah aplikasi dalam kehidupan.

Dalam sistem ini terdapat beberapa modul yang disediakan untuk pembangunan profesionalisme guru antaranya seperti:

a. Program latihan pengenalan Sistem Pendidikan Integrasi dan Menyeluruh (IHES)

Program ini membincangkan tentang sistem IHES yang merangkumi dari aspek matlamat, keperluan, visi, misi dan falsafah pembentukan sistem ini yang memberi nilai tambah kepada sistem pendidikan JAIS.

b. Program Mengenal Diri

Program ini disusun bagi membuka ruang untuk guru-guru mensyukuri kejadian sebagai hamba Allah SWT di muka bumi sebagai ciptaan Allah SWT yang terbaik. Program ini juga mengajak bermuhasabah tentang kelemahan dan kesilapan diri serta berusaha memperbaiki diri guru agar menjadi lebih baik dari hari ke hari.

c. Program *Craftmanship* dalam Berfikir

Melalui program-program ini diharapkan setiap guru dan staf memahami visi dan misi institusi serta matlamat sebenar pendidikan Islam. Kefahaman ini perlulah berdasarkan definisi Pendidikan Islam dari sumber al-Quran dan as-Sunnah. Guru-guru juga

diharapkan berfikir secara kritis dan kreatif dalam merancang setiap gerak tindakan mereka sejajar dengan falsafah, matlamat, definisi dan hala tuju pendidikan JAIS.

d. Program *Quranic Generation Development Programme*

Ia memberi fokus kepada menjana generasi al-Quran yang berteraskan kepada kemenjadian (*Outcome Based Learning*) yang membudayakan amalan pembelajaran (*Learning Practice*) berterusan berbanding hanya teori pembelajaran merupakan pelengkap dan tambah nilai kepada sebahagian sistem pendidikan yang berfokuskan kepada peperiksaan atau kecemerlangan akademik. Di samping itu matlamat dan objektif program ini adalah untuk melahirkan generasi al-Quran yang mempunyai tujuh ciri atau sifat kemenjadian iaitu:

- i. Tauhid atau akidah sebagai asas kehidupan yang diredhai Allah SWT
- ii. *Tazkiyah* iaitu mempunyai hati yang kembali kepada fitrah.
- iii. *Hikmah* iaitu kesesuaian dengan al-Quran dan as-Sunnah.
- iv. *Istiqamah* adalah berpendirian teguh, stabil dan mantap.
- v. *Muamalah* adalah individu yang berkemahiran komunikasi dan interaksi.
- vi. *Deen* adalah individu yang menjadi Islam sebagai sistem kehidupan yang lengkap.
- vii. Amanah kepada matlamat dan peranan hidup.

4.0 KESIMPULAN

Sebagai kesimpulan, kajian telah menunjukkan bahawa pendekatan *Lesson Study* dilihat bersesuaian diterapkan di Maahad Tahfiz Sains Negeri Selangor bagi memastikan Sistem Pendidikan Integrasi Dan Holistik Negeri Selangor (IHES) dapat dilaksanakan dengan lebih berkesan dan sistematik kerana dengan kaedah kolaborasi dilihat membantu guru dalam mengintegrasikan ilmu aqli dan naqli dalam kedua-dua bidang ilmu iaitu Pendidikan Islam dan Sains. Kaedah ini dapat meningkatkan kualiti proses pengajaran dan pembelajaran (PdP) di Maahad Tahfiz Sains (MTS) Negeri Selangor bagi mencapai matlamat yang disasarkan.

RUJUKAN

- Bahagian Kurikulum Jabatan Agama Islam Selangor. (2014). *Kurikulum Pendidikan Islam Jais*. Shah Alam: JAIS.
- Kementerian Pelajaran Malaysia. (2011). *Lesson Study: Pembelajaran Melalui Amalan Kolaboratif Guru*. Malaysia: Bahagian Pendidikan Guru.
- Lewis, C. & Hurd, J. (2011). *Lesson Study: Step by Step* Portsmouth, NH: Heinemann.
- Stepanek, J., Appel, G., Leong, M., Mangan, M. T. & Mitchell, M. (2007). *Leading Lesson Study*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Zanaton H. Iksan, Effandi Zakaria & Md. Yusoff Daud. (2014). Model of Lesson Study Approach during Micro Teaching. *International Education Studies*, 7(13): 253-260.
- Zanaton H. Iksan, Siti Noraishah Mohd Nor, Siti Nordiyana Mahmud & Effandi Zakaria. (2014). Applying the Principle of Lesson Study in Teaching Science. *Asian Social Science*, 10(4): 108-113.
- Zanaton H. Iksan, Md Noor Saper, & Zetty Nurzuliana Rashed. (2016). Integration of Tawhidic Science through Lesson Study Approach in teaching and learning science or Islamic study. *Tinta Artikulasi Membina*.